

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายอาญาเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่รัฐนำมาใช้ในการชำระและรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยและความผาสุกให้เกิดขึ้นแก่สังคม โดยการบัญญัติให้การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามของสังคมหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีเป็นความผิดและได้กำหนดบทลงโทษแก่ความผิดดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน ซึ่งโทษทางอาญาถือเป็นมาตรการหนึ่งที่จะเสริมสร้างให้กระบวนการบังคับใช้กฎหมายอาญาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลกระทบในเชิงลงโทษย่อมทำให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด

ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 ได้บัญญัติจำแนกโทษทางอาญาออกเป็นห้าประเภท คือ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน ซึ่งการบังคับใช้โทษดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดของทฤษฎีทางอาชญาวิทยาสมัยใหม่ทำให้สามารถจำแนกผลกระทบจากการลงโทษออกเป็นสามกลุ่ม คือ

1. การบังคับใช้โทษที่มีผลกระทบต่อสิทธิในชีวิตของผู้กระทำความผิด ซึ่งโทษที่ใช้ลงได้แก่ โทษประหารชีวิต
2. การบังคับใช้โทษที่มีผลกระทบต่อเสรีภาพของผู้กระทำความผิด ซึ่งโทษที่ใช้ลงได้แก่ โทษจำคุกและโทษกักขัง
3. การบังคับใช้โทษที่มีผลกระทบต่อสิทธิในทางทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ซึ่งโทษที่จะใช้ลงได้แก่ โทษปรับและโทษริบทรัพย์สิน

อย่างไรก็ตามการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้อย่างชัดเจน โดยสิทธิในทางทรัพย์สินเป็นสิทธิประการหนึ่งที่กฎหมายคุ้มครองให้ แต่การใช้สิทธิในทรัพย์สินของเอกชนนั้นย่อมต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสม

และไม่เป็นการก่อความเดือดร้อนรบกวนสิทธิของผู้อื่นหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม ซึ่งหากมีการใช้สอยทรัพย์สินไปในลักษณะที่ไม่ชอบต่อกฎหมายแล้ว รัฐในฐานะผู้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยก็สามารถเข้าไปแทรกแซงและจำกัดสิทธิ์ดังกล่าวได้ในฐานะที่รัฐมีอำนาจเหนือกว่าเอกชน ทั้งนี้การบังคับใช้โทษริบทรัพย์สินนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลตอบแทนในลักษณะที่เป็นผลร้ายต่อสิทธิในทางทรัพย์สินเป็นหลักสำคัญ โดยการที่รัฐพรากเอากรรมสิทธิ์ดังกล่าวมาจากผู้กระทำความผิด ส่งผลให้ผู้นั้นสูญเสียรวมทั้งไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของตน

นอกจากโทษริบทรัพย์สินจะถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว โทษริบทรัพย์สินยังมีบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะอีกมากมาย ดังจะเห็นได้จากการบัญญัติให้มีโทษดังกล่าวในพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2542 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มีการริบทรัพย์สินซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นสองประเภท คือ การริบทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติด และการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งมาตรการริบทรัพย์สินทั้งสองส่วนของพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรการที่นำมาเสริมสร้างหรืออุดช่องว่างของโทษริบทรัพย์สินเดิม โดยการขยายความหมายและลักษณะของการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาให้กว้างขวางออกไป อันจะส่งผลดีต่อการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากลักษณะของเงินได้หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในคดียาเสพติดนั้นมีความซับซ้อนมากกว่าทรัพย์สินของกลางในคดีอาญาทั่วไป

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ร้ายแรงอย่างยิ่ง ซึ่งผลกระทบจากยาเสพติดนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมอันดีงาม และเสถียรภาพของประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้นยาเสพติดยังถือเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรมอื่นๆ อีกด้วย จากปัญหาและพิษภัยของยาเสพติดดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลตระหนักถึงแนวทางในการป้องกันและปราบปราม ซึ่งในรัฐบาลปัจจุบันได้ประกาศสงครามเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยการมุ่งเน้นนโยบายที่มีการวางแผนยุทธศาสตร์ในเชิงรุกและเชิงรับเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดำเนินไปอย่างรวดเร็วและจริงจัง

เมื่อกล่าวถึงมาตรการในการปราบปรามยาเสพติดแล้ว พบว่าในอดีตที่ผ่านมา มาตรการในการปราบปรามยังมุ่งเน้นไปยังตัวผู้ค้ายาเสพติดและตัวยาเสพติดเป็นสำคัญ โดยมิได้

ค่านึงถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จนกระทั่งได้มีการ
 เล็งเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิดยาเสพติดนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้หล่อเลี้ยงให้องค์กร
 อาชญากรรมสามารถดำรงอยู่และขยายอิทธิพลในการกระทำความผิดออกไป เนื่องจากเงินได้จาก
 การค้ายาเสพติดนั้นมีจำนวนมากมหาศาล ซึ่งรายได้หรือผลตอบแทนดังกล่าวเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ค้ายา
 เสพติดยอมเสี่ยงที่จะกระทำความผิดต่อไป และเงินดังกล่าวย่อมนำมาใช้เป็นทุนสนับสนุนการกระทำ
 ความผิดยาเสพติดรวมทั้งนำมาใช้ในการประกอบอาชญากรรมอย่างอื่นต่อไปเป็นวงวนอาชญากรรมไม่
 มีที่สิ้นสุด ดังนั้นการที่พระราชบัญญัติมาตรการฯ ได้บัญญัติให้มีมาตรการพิเศษต่างๆ ขึ้นมาเพื่อใช้
 แก้ไขจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของมาตรการปราบปรามที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการ
 ริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติดังกล่าวถือเป็นมาตรการพิเศษอย่างหนึ่งที่ใช้ในการลงโทษกับ
 ทรัพย์สินต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยถือว่าบรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ
 ความผิดหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดนั้นเป็นทรัพย์สินที่สกปรกซึ่งได้มาโดยมิชอบด้วย
 กฎหมาย ทรัพย์สินดังกล่าวจึงสมควรถูกริบเพื่อใช้เป็นเงินทุนสนับสนุนการปราบปรามยาเสพติดต่อไป
 นอกจากนั้นบรรดาทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดยาเสพติดไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินที่ใช้ใน
 การกระทำความผิดหรือใช้เป็นอุปกรณ์เพื่อให้ได้รับผลจากการกระทำความผิดก็ตาม ต้องถือว่าบรรดา
 ทรัพย์สินที่ได้เข้าไปพัวพันกับการกระทำผิดในคดียาเสพติดดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่พึงริบเสมอ ดังนั้นจึง
 อาจกล่าวได้ว่ามาตรการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการฯ นั้นมีผลกระทบทางทรัพย์สินทั้ง
 ต่อผู้กระทำความผิดโดยตรงและต่อองค์กรอาชญากรรม

เป็นที่ยอมรับกันว่า ปัจจุบันการปราบปรามอาชญากรรมยาเสพติดดำเนินไปอย่าง
 ยากลำบาก ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพ
 ติดให้มีความทันสมัย รวมทั้งการเพิ่มอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้ที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดให้สูงขึ้นก็
 ตาม ความพยายามดังกล่าวก็หาได้ทำให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดลดลงแต่อย่างใด ในทาง
 ตรงกันข้ามเมื่อมีการปราบปรามมากยิ่งขึ้นผู้กระทำความผิดก็พยายามหาวิธีการกระทำความผิดที่
 ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การสืบสวน จับกุมและขยายผลเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี
 เป็นไปอย่างยากลำบาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากบรรดาผู้กระทำความผิดได้อาศัยเงินหรือทรัพย์สินที่
 ได้จากการกระทำความผิดมาเป็นอุปกรณ์หรือจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้สนับสนุนให้การกระทำความผิด
 สำเร็จลุล่วง ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้กระทำความผิดได้ใช้ทรัพย์สินที่มีความทันสมัยด้านเทคโนโลยี
 เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ยานพาหนะที่มีความเร็วสูง รวมทั้งนำเงินหรือทรัพย์สินไปใช้ในการ

ติดสินบนเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อให้เจ้าพนักงานดังกล่าวเอื้อประโยชน์หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อันส่งผลให้ผู้กระทำความผิดหลุดรอดจากการถูกจับกุม

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างลักษณะของการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนและทันสมัยกับขีดความสามารถในการดำเนินการปราบปรามโดยรัฐ จะเห็นได้ว่าข้อจำกัดทางด้านงบประมาณนั้นย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของรัฐยังมีอุปสรรคอยู่ค่อนข้างมาก ดังนั้นการที่พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ได้บัญญัติให้มีกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดขึ้นก็เนื่องมาจากปัญหาและอุปสรรคทางด้านงบประมาณตามที่กล่าวมา โดยกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการของกองทุนดังกล่าวเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ส. สามารถจัดการบริหารบรรดาทรัพย์สินที่ริบมาในคดียาเสพติดได้ด้วยตนเอง โดยกฎหมายได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งริบมาให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการนั้นสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภท ทั้งนี้ก่อนที่จะดำเนินการริบทรัพย์สินเพื่อให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้นอาจมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการยึดทรัพย์สินไว้ก่อน โดยการยึดทรัพย์สินเพื่อให้ศาลริบเพราะเหตุว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีความแตกต่างจากการยึดไว้เพราะเหตุว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของกลางในคดีที่ศาลพึงริบเสมอ ซึ่งกระบวนการยึดและริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะกระทำในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยกฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการ อีกทั้งการดำเนินการยึด การเก็บรักษา รวมทั้งการนำออกขายทอดตลาดหรือนำออกใช้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินบางประเภท ตลอดจนการริบทรัพย์สินนั้น ในส่วนนี้ได้มีกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการหรือแนวทางไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เมื่อย้อนกลับมาพิจารณาถึงกระบวนการยึดและริบทรัพย์สินของกลางในคดีความผิดยาเสพติดแล้ว พบว่ากระบวนการดังกล่าวยังต้องนำเอาหลักเกณฑ์ของประมวลกฎหมายอาญารวมทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นหลักทั่วไปมาปรับใช้ ทั้งที่ตัวพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ก็ได้บัญญัติให้มีโทษริบทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติดไว้ในมาตรา 30 แต่เพราะเหตุใดจึงไม่กำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย ซึ่งหากมีการดำเนินการกำหนดสิ่งดังกล่าวไว้แล้วย่อมจะเป็นการสนองตอบวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้มากกว่า

จากกรณีข้อสังเกตที่หยิบยกมาในข้างต้น ส่งผลให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติต่อทรัพย์สินของกลางที่ยึดมาในคดีอาชญากรรมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะทรัพย์สินของกลางประเภทยานพาหนะ เนื่องจากการขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในกฎหมายอาชญากรรม ทำให้การดำเนินการกับยานพาหนะของกลางในคดีอาชญากรรมนั้นต้องนำหลักเกณฑ์ทั่วไปมาบังคับใช้ ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติว่าบรรดาทรัพย์สินของกลางนั้นท่านให้เก็บรักษาไว้แก่เจ้าหน้าที่ในกรมของรัฐบาลจนกว่าคดีจะถึงที่สุด จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวนี้เองที่ทำให้เกิดอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่างๆ ในการดำเนินการกับยานพาหนะของกลาง เนื่องจากรัฐไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือจัดการใดๆ กับของกลางดังกล่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้เลย นอกจากจอดทิ้งไว้และดูแลรักษาตามกำลังที่มีอยู่ ซึ่งจากการสำรวจตามสถานที่เก็บรักษาของกลาง พบว่ามียานพาหนะของกลางจำนวนมากไม่น้อยที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบขาดงบประมาณ สถานที่ และบุคลากรที่จะใช้ในการดังกล่าว อีกทั้งการที่จะขอให้ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดจึงจะสามารถดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดกับทรัพย์สินของกลางได้นั้น ย่อมเป็นไปได้ยากลำบากกว่าจะพิจารณาคดีในบ้านเราจะดำเนินการโดยรวดเร็วอันจะส่งผลให้ศาลสามารถมีคำสั่งกับทรัพย์สินของกลางได้ก่อนที่ตัวทรัพย์สินนั้นจะได้รับความเสียหายหรือเสื่อมสภาพไป เมื่อพิจารณาถึงข้อจำกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บรักษายานพาหนะของกลางอย่างมีประสิทธิภาพผนวกกับข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีที่เนิ่นช้า อีกทั้งข้อจำกัดทางด้านกายภาพของทรัพย์สินประเภทยานพาหนะที่ต้องการความเอาใจใส่ในการบำรุงรักษาและการจอดเก็บยานพาหนะเป็นระยะเวลานานกว่าสามเดือนนั้นก็จำเป็นจะต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนนั้นยานพาหนะนั้นอาจเกิดความเสียหายหรือเสื่อมสภาพได้

อย่างไรก็ตามการที่รัฐไม่ดำเนินการอย่างใดต่อทรัพย์สินของกลางประเภทยานพาหนะเพราะข้อจำกัดที่ต้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวนี้จะส่งผลเสียต่อรัฐมากกว่าประโยชน์ที่รัฐควรจะได้รับ พิจารณาได้จากในกรณีที่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าศาลได้มีคำสั่งให้คืนยานพาหนะของกลางให้แก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นไป แต่ของกลางดังกล่าวนั้นเกิดสูญหายหรือเกิดความเสียหาย ดังนั้นรัฐก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายใช้ราคาหรือค่าเสียหายแก่ผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินคืนอยู่ดี หรือในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าศาลได้มีคำสั่งให้ริบยานพาหนะของกลางให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม แต่ยานพาหนะดังกล่าวสูญหาย เสียหายหรือเสื่อมสภาพเนื่องจากการเก็บรักษาไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เมื่อเป็นเช่นนี้การขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวหรือนำออกใช้ประโยชน์ตามความมุ่งหมายของกองทุนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจึงไม่

สามารถทำได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากหากยานพาหนะนั้นเสียหายมากจนไม่อาจซ่อมแซมได้ก็ต้องขายไปในราคาซากซึ่งจะได้ราคาต่ำกว่าความเป็นจริงมาก หรือหากต้องทำการซ่อมแซมเพื่อนำออกจำหน่าย หรือนำออกใช้ประโยชน์ก็จะตกเป็นภาระแก่ส่วนราชการนั้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงจุดนี้ จึงเห็นได้ว่าไม่มีประโยชน์ใดๆ เลยที่รัฐจะไม่กำหนดแนวทางที่เปิดช่องให้สามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อยานพาหนะของกลางในคดีก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด มีหน้าซ้ำหากพิจารณาแล้วการเก็บรักษาทรัพย์สินของกลางประเภทดังกล่าวไว้มีแต่จะก่อให้เกิดภาระแก่ทางราชการ โดยไม่จำเป็น

ดังนั้นจากข้อจำกัดดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่สำนักงาน ป.ป.ส. จะต้องมีการบัญญัติแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการกับยานพาหนะของกลางในคดียาเสพติด เพื่อเป็นการลดภาระในการเก็บรักษาและเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างสูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงวัตถุประสงค์ ความหมาย และวิธีการของการยึดและริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการยึดทรัพย์สินของกลางตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2464 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2489 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 30 และมาตรา 27 รวมทั้งการยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

3. เพื่อศึกษาถึงการดำเนินการกับทรัพย์สินของกลางบางประเภทก่อนที่จะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ตามแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2464 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2489 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่ากฎหมายดังกล่าววางแนวทางรองรับหรือเปิดช่องให้กระทำได้หรือไม่ และสามารถกระทำได้เพียงใด

4. เพื่อศึกษาถึงการดำเนินการกับทรัพย์สินของกลางที่ยึดมาในคดีก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ของต่างประเทศ

5. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการกับยานพาหนะของกลางในคดียาเสพติด

6. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำทรัพย์สินของกลางประเภทยานพาหนะออกขายทอดตลาด นำออกใช้ประโยชน์ของทางราชการ หรือให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิมารับไปดูแลและใช้ประโยชน์ได้ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การดำเนินการกับทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติดที่ถูกยึดมาตามความในพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 30 ยังมีปัญหาในการดำเนินการกับทรัพย์สินเหล่านั้นได้ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาแห่งคดีถึงที่สุด หากได้มีการกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ที่เปิดช่องให้สำนักงาน ป.ป.ส. สามารถดำเนินการกับยานพาหนะของกลางในคดียาเสพติดได้อย่างเต็มที่และมีความชัดเจน โดยให้สามารถนำยานพาหนะของกลางออกขายทอดตลาด นำออกใช้ประโยชน์ของทางราชการ หรือให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิมารับไปดูแลและใช้ประโยชน์ได้ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด ย่อมเป็นการลดภาระของทางสำนักงาน ป.ป.ส. และพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางลงได้มาก อีกทั้งยังเป็นการจัดการทรัพย์สินของกลางไปในทางที่เกิดประโยชน์แก่กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ส่งผลให้หน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีเงินทุนสนับสนุนในด้านต่างๆ อันจะทำให้แผนนโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดและวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นๆ ว่าเพราะเหตุใดกฎหมายถึงบัญญัติไปในแนวทางเช่นนั้น และศึกษาว่ากฎหมายของประเทศไทยมีแนวคิดดังกล่าวอยู่หรือไม่เพียงใด รวมทั้งศึกษาถึงแนวทางของกฎหมายต่างประเทศ คือประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย ว่าประเทศดังกล่าวนี้มีแนวทางหรือหลักเกณฑ์ที่บัญญัติรองรับหรือเปิดช่องให้กระทำได้หรือไม่อย่างไร เมื่อศึกษาในส่วนต่างๆ ครบถ้วนแล้วก็จะได้นำเอาแนวคิดที่ได้มาสรุปและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมต่อไป

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎกระทรวงและระเบียบต่างๆ ของหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดจนศึกษาวิจัยจากเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

เมื่อทำการศึกษาและวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ผู้เขียนคาดว่าผลที่ได้รับจากการวิจัยนั้นย่อมเกิดประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐที่กำลังประสบปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลางในคดี โดยผลที่ได้จากการศึกษานี้ย่อมทำให้ทราบถึง

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ วิธีการของมาตรการริบทรัพย์สินในคดีอาญา กฎหมายป้องกันแลปราบปรามการฟอกเงิน และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการในการดำเนินการกับทรัพย์สินของกลางก่อนที่คดีจะถึงที่สุดของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย
3. สามารถนำเอาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นข้อพิจารณาในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการกับยานพาหนะของกลางในคดียาเสพติดที่ถูกยึดมาตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ได้ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ส. สามารถดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทรัพย์สินดังกล่าว และเป็นการลดภาระเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติดลง
4. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วิจัยนี้มาก่อนให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนคดีเพื่อกำหนดมาตรการดำเนินการของรัฐต่อไป
5. เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป